

**UCHWAŁA NR LII/581/22
RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA**

z dnia 30 sierpnia 2022 r.

w sprawie ustanowienia roku 2023 - Rokiem Księżnej Daisy

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), Rada Miejska Wałbrzycha, postanawia:

§ 1. Ustanowić rok 2023 w Wałbrzychu - Rokiem Księżnej Daisy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Wałbrzycha

Maria Anna Romańska

Uzasadnienie

W roku 2023 obchodzić będziemy odpowiednio 150 rocznicę urodzin i 80 rocznicę śmierci w Wałbrzychu księżnej Daisy von Pless – osoby, która swą działalnością przyczyniła się nie tylko do modernizacji i sławy Zamku Książ, ale także Wałbrzycha i całego regionu.

Urodzona w Anglii jako Maria Teresa Cornwallis-West poprzez małżeństwo z księciem pszczyńskim Janem Henrykiem XV związała swe losy z Wałbrzychem. Osiemnastoletnia Daisy 8 grudnia 1891 r. poślubiła majątnego księcia von Pless hr. von Hochberg barona zu Fürstenstein. Młoda para zamieszkała na stałe w rodowym zamku Hochbergów w Książu, wówczas pod Wałbrzychem.

Księżna Daisy von Pless, hrabina von Hochberg, baronowa na Książu (1873 – 1943) przed II wojną światową prowadziła na naszej ziemi rozległą działalność gospodarczą i charytatywną, przyczyniając się do rozwoju Wałbrzycha, Aglomeracji Wałbrzyskiej, a także całego Dolnego i Górnego Śląska. Pamiętając o jej zasługach, stawiamy przed sobą cel dalszego rozwijania tożsamości regionalnej, wiedzy o historii, kulturze Wałbrzycha i Dolnego Śląska oraz umacniania więzi między mieszkańcami, miastem i regionem. Dzięki inicjatywie którą proponujemy, mieszkańcy Wałbrzycha będą mogli uczestniczyć w realizacji tych celów.

Księżna Daisy von Pless niemal całą swą energię życiową i talenty skierowała ku celom humanitarnym, stając się poniekąd jedną z pierwszych reformatorek społecznych na Dolnym Śląsku. Książ i jego okolice wiele zawdzięczają jej działalności charytatywnej i socjalnej.

Do najważniejszych jej projektów humanitarnych zaliczane są: oczyszczanie rzeki Pełcznicy, dzięki czemu skończyły się w Wałbrzychu epidemie cholery i tyfusu, założenie szkoły dla kalekich dzieci i projekt mleczny, który zmniejszył śmiertelność niemowląt. Daisy założyła także działające na zasadzie spółdzielni socjalnych szkoły koronczarskie dla kobiet.

Podczas I wojny światowej pomagała rannym żołnierzom w szpitalach polowych niezależnie od tego, po której stronie walczyli. Pracowała w pociągach sanitarnych na frontach serbskim, francuskim i austriackim. Słała apele do rządów o ludzkie traktowanie jeńców wojennych.

Księżna swoim patronatem obejmowała koncerty charytatywne, organizowane w Szczawnie Zdroju, włączała się także w działalność Fundacji Idy (Ida-Stiftung), założonej w połowie XIX w. przez Jana Henryka X hr. von Hochberg, działającej na rzecz dzieci z ubogich rodzin z Wałbrzycha i okolic. Podczas charytatywnych koncertów i występów teatralnych, w których uczestniczyła, wykorzystywała swe umiejętności wokalne i aktorskie.

Pomimo rozvodu z Janem Henrykiem XV w 1922 r. nie zerwała związków z Dolnym Śląskiem. Po dłuższej nieobecności w 1935 r. wróciła do Książa, a w 1940 roku zamieszkała w willi przy obecnej ulicy Moniuszki 43 w Wałbrzychu. Tam jako obywatelka polska zmarła 29 czerwca 1943 roku.

20 grudnia 2012 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego podjął uchwałę ustanawiającą rok 2013 w Województwie Dolnośląskim Rokiem Księżnej Daisy von Pless. W uzasadnieniu rezolucji podkreślono zaangażowanie księżnej w działalność charytatywną i humanitarną na dolnośląskiej ziemi oraz na niwie europejskiej. Zwrócono też uwagę, iż w czerwcu 2013 roku mija 140 rocznica jej urodzin i 70 rocznica śmierci księżnej. Minęło 10 lat od tego wydarzenia, a osoba księżnej Daisy von Pless jest dziś jedną z najbardziej rozpoznawalnych postaci historycznych Wałbrzycha i realną marką promocyjną miasta. Ukazują się książki na jej temat, powstają filmy dokumentalne i projekty naukowe, a historia życia i działalności humanitarnej jest rozpowszechniana w ramach działalności Fundacji Księżnej Daisy von Pless.

Warto zaznaczyć, że miasto partnerskie Wałbrzycha, Pszczyna, także planuje ustanowić rok 2023 Rokiem Księżnej Daisy.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Wałbrzycha

Maria Anna Romańska